

z dnia 28 września 2023 r.

**w sprawie reparacji, odszkodowań i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska poniosła
z powodu napaści Niemiec w czasie II wojny światowej**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz § 28 ust. 1 Statutu Gminy Iłów (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r. poz. 3649) Rada Gminy Iłów uchwala, co następuje:

§ 1.

Rada Gminy Iłów, nawiązując do Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 września 2022 roku wzywającej rząd RP do wystąpienia o odszkodowanie za szkody wojenne wyrządzone przez Niemcy w czasie II wojny światowej oraz Uchwały Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2023 roku w sprawie konieczności uregulowania w stosunkach polsko-niemieckich kwestii reparacji, odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu strat, jakie Polska i Polacy ponieśli z powodu bezprawnej napaści Niemiec na Polskę w 1939 roku oraz późniejszej okupacji niemieckiej, wyraża swoje poparcie dla działań zmierzających do uzyskania zadośćuczynienia należnego Polsce od Niemiec za szkody wyrządzone w wyniku rozpętania II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką.

§ 2.

Uchwała podlega przekazaniu do: Prezydenta RP, Premiera RP, Ministra Spraw Zagranicznych, Wojewody Mazowieckiego, Marszałka Województwa Mazowieckiego.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Iłów.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Stawomir Tomaszewski

Ziemia dzisiejszej Gminy Iłów, podobnie jak teren całej Rzeczypospolitej Polskiej, bardzo dotkliwie doświadczyła agresji i okupacji niemieckiej w latach 1939-1945.

W ramach działań wojennych w 1939 roku Ziemia Iłowska stała się terenem walk między wojskami polskimi i niemieckimi, w wyniku których poniosła ogromne straty materialne i niematerialne. Zmagania wojenne spowodowały znaczne zniszczenia infrastruktury drogowej i elektryfikacyjnej. W wyniku zmagania wojennych bardzo ucierpiała ludność cywilna.

Obrona Polski we wrześniu 1939 roku najmocniej dotknęła nasz region poprzez działania bitwy nad Bzurą, która miała miejsce na terenie naszej gminy. W wyniku ostrzału artylerii i zmasowanych bombardowań zniszczeniu uległo wiele budynków. Uszkodzone zostały kościoły w Giżycach, Brzozowie Starym i Iłowie.

W dniach 15-22 września 1939 roku trwały intensywne walki na terenie Gminy Iłów. Świadczą o tym liczne imienne i bezimienne groby cywilnych ofiar niemieckich zbrodni, ale też walczących o naszą wolność żołnierzy. Na cmentarzu w Giżycach spoczywa 400 wojskowych, w Iłowie 1034 i w Brzozowie 360. Razem 1794 oficerów i żołnierzy Wojska Polskiego.

W miejscowości Henryków na terenie dzisiejszej Gminy Iłów, najprawdopodobniej 18 września 1939 roku, zamordowano 76 cywilów i jeńców. Byli to głównie uciekinierzy z zachodnich regionów Polski. Była to zemsta za heroiczną obronę rejonu Henrykowa. Z jeńców i cywilów utworzono grupę, którą Niemcy zapędzili do stodoły, a następnie podpalili i ostrzelali z broni maszynowej. Zginęli wszyscy. Nazwisk zamordowanych nie udało się ustalić.

W miejscowości Giżyce, spalono żywcem w stodole 30 jeńców Wojska Polskiego. Znane są tylko 2 nazwiska zamordowanych.

Podczas walk we wrześniu 1939 roku, w naszym rejonie uległy znacznemu zniszczeniu zasoby leśne. Po zakończeniu walk w 1939 roku północna część obecnej Gminy Iłów przylegająca do brzegu Wisły, wcielona została do Rzeszy Niemieckiej, a pozostałe tereny stały się częścią Generalnego Gubernatorstwa, które Niemcy traktowali jako kraj podbity i miejsce bezwzględnej eksploatacji. Generalne Gubernatorstwo objęto przymusowymi

kontyngentami. Rolnicy zmuszani byli do oddawania płodów ziemi, trzody chlewnej, bydła, drobiu i produktów pochodzenia odzwierzęcego.

W związku z powyższym przyjęcie niniejszego stanowiska ma na względzie przede wszystkim pamięć o ofiarach agresji i zbrodni niemieckiej, które tak, jak i cały nasz naród – nie doczekały się zadośćuczynienia.

Rada Gminy Iłów wyraża pełne poparcie dla inicjatywy rządu polskiego, mającej na celu uzyskanie zadośćuczynienia należnego Polsce od Niemiec za szkody wyrządzone w wyniku nieuzasadnionego ataku i agresji na nasz kraj. Jesteśmy ostatnim pokoleniem, które może zaświadczyć na podstawie bezpośrednich relacji rodziców i dziadków o tym, co się działo w czasie II wojny światowej. Mamy obowiązek o tym pamiętać i o tym mówić. Stąd też popieramy stanowcze działania dyplomatyczne i prawne rządu polskiego w sprawie uzyskania od Niemiec reparacji, odszkodowań, zadośćuczynienia. Polska powinna je otrzymać w imię elementarnego poczucia sprawiedliwości, w imię prawdy historycznej, w imię rzeczywistego i prawdziwego pojednania polsko-niemieckiego.

Mamy jako mieszkańcy Ziemi Iłowskiej – która przesiąknięta jest krwią polskiego żołnierza, walczącego o obronę swojego kraju – pełne prawo domagać się jednoznacznego przyjęcia przez rząd Republiki Federalnej Niemiec odpowiedzialności moralnej, politycznej, historycznej, ale również prawnej i finansowej za straty poczynione w wyniku całej okupacji, trwającej sześć długich, ciężkich lat, a której reperkusje odczuwa niemalże każda polska rodzina po dziś dzień.

Przewodniczący Rady Gminy
Sławomir Tomaszewski